

NORGES BYGDEUNGDOMSLAGS INNSPILL TIL JORDBRUKFORHANDLINGENE 2021

Norges Bygdeungdomslag (NBU) er en landsdekkende bygde- og kulturorganisasjon av og for ungdom, som arbeider for levende bygder over hele landet og for å gi våre medlemmer alle muligheter. For å bli best på levende bygder bruker NBU flere virkemidler, som blant annet dans, tevling og bygdepolitiske aktiviteter. NBU driver omfattende skolering av sine tillitsvalgte gjennom fag- og organisasjonskurs på lands- og fylkesplan. Organisasjonen skaper sosiale møteplasser for ungdom på bygda. NBU har over 5000 medlemmer fordelt på over 100 lokallag i totalt 11 fylkeslag

Landbruket har vært sentralt i NBUs virke siden oppstarten i 1946. Det er et stort engasjement og vi ser en økende tendens til at ungdom bryr seg om landbruk- og matpolitikk. Vi krever offensive tiltak som gjør at ungdom slipper til i landbruket. Vi er framtidens matprodusenter og vi ønsker et grønt, mangfoldig landbruk over hele landet og ei sikker framtid.

LEVENDE BYGDER

Norges Bygdeungdomslag ser på landbruket som en bærebjelke for levende bygder og norsk næringsliv. For at det skal være attraktivt å bo på bygda og flytte tilbake til bygdene og landbruket etter endt studieløp må det være at aktivt produsentmiljø, vi vil ikke reise hjem for å være siste bonde i bygda! For å sikre dette må det finnes konsesjonsgrenser og kvotetak, kanskje lavere enn i dag. Norges Bygdeungdomslag krever at regjeringa overholder stortingets mål om at det skal bo folk i hele landet, og at de ser at landbruk og distriktspolitikk i Norge henger uløselig sammen.

Vi krever at:

- Kanaliseringspolitikken forsterkes for å opprettholde matproduksjon i hele landet.
- Driftsvansker kompenseres for å hindre at arealer går ut av drift, for eksempel ved å gi et ekstra tilskudd til små teiger, samt bratt og ulent terreng.
- Det jobbes for et sterkere importvern til fordel for norske råvarer, og spesielt på grøntproduksjon som både har svakt tollvern og stort markedspotensial.
- Kravene til dyrevelferd opprettholdes, og det jobbes med en nullvisjon på dårlig dyrevelferd

REKRUTTERING

Forutsetningen for levende bygder og et levende landbruk er at nytt blod får slippe til i næringa. NBU ser at det er nødvendig å la ungdommen slippe til i landbruket tidlig for å opprettholde rekruttering til landbruket. NBU forventer at regjering følger opp sine egne festtaler og Stortingets behandling av «Endring og utvikling – En fremtidsrettet jordbruksproduksjon» (Meld. St. 11 (2016-2017)) med konkrete tiltak for å styrke rekrutteringen til jordbruket. NBU viser forøvrig til rapporten «Økt rekruttering til landbruket» utarbeida av Rekrutteringsutvalget satt ned etter jordbruksforhandlingene i 2014. Vi kan ikke se at det er satset særlig på tiltakene som utvalget peker på.

Besøksadresse

Landbrukets Hus
Hollendergata 5
0190 Oslo
3. etasje

Postadresse

Norges Bygdeungdomslag
PB. 9377, Grønland
0135 Oslo

E-post: hei@nbu.no
Tlf.: 22 05 48 00

www.nbu.no

Vi krever at:

- Bønder skal ha en inntekt å leve av. Landbrukets viktigste rekrutteringstiltak er en levelig lønn for arbeidet.
- Inntektsutviklingen i jordbruket skal ha en kronemessig sterkere utvikling enn inntektsutviklingen ellers i samfunnet.
- Unge bønder skal kunne etablere seg i landbruket uten å ta på seg umenneskelig gjeld.
- Norsk Landbruksrådgiving sin mentorordning for unge bønder sikres videre finansiering.
- Velferdsordninger styrkes for å sikre trygghet for bonden, likestilling i og rekruttering til jordbruket.
- Velferdsordninger for avløsertilskudd til sykdom og feire prioriteres høyt. Skal man rekruttere nye folk til næringa kan vi ikke kreve at de lever i fjøset. Det er hverken sunt for den fysiske eller psykiske helsa.
- Det jobbes for å øke andelen kvinnelige bønder.
- Tidligpensjonsordning videreføres slik at unge bønder har mulighet til å slippe til.
- Arbeidet med bønders psykiske helse styrkes. Det er viktig at folk tørr å snakke om sin psykiske helse, men jordbruket trenger også fagkompetanse på området.
- IBU-midler til investeringer ved generasjonsskifte prioriteres, og bør særlig gå til å klimasmarte løsninger, forbedre dyrevelferd eller tilpasse gårdsbruk til kommende krav, som for eksempel mosjon i 2024 og løsdrift i 2034.
- Rammen for IBU-midlene utvides utover det som ble vedtatt i Statsbudsjettet.
- Gårdssparing for unge gis skattefradrag på samme måte som boligsparing for unge.

MILJØ OG BÆREKRAFT

Norges Bygdeungdomslag ser norsk landbruk som en viktig del av klimaløsningen. Det siste året har vi sett flere gode tiltak fra næringa, som lanseringen av klimakalkulatoren for melk, korn og gris. Vi har imidlertid fortsatt en lang vei å gå, og jordbruksforhandlingene er en viktig arena for å sikre at jordbruket møter morgendagens utfordringer beredt. Med krevende markedssituasjon i mange produksjoner, kombinert med for dårlig tollvern, er det viktigere å faktisk produsere maten på norske ressurser enn å øke matproduksjonen betydelig. Vi mener at landbruket og distriktene må posisjonere seg sånn at vi blir en del av klimaløsningen.

Vi krever at:

- Jordbruksavtalen i større grad brukes til å støtte klimatiltak i jordbruket. Klimaendringene er vår tids største utfordring og må prioriteres i jordbruksoppgjøret. Bønder står i frontlinjene i kampen mot klimaendringene og er de som kommer til å kjenne endringene på kroppen først. I god bondeånd er det vår oppgave å gi jorda videre til neste generasjon i bedre tilstand enn når vi fikk den. Dette må også gjelde i klimaarbeidet.
- Det legges til rette for et bærekraftig landbruk over hele landet. Alle bønder må kunne ta, og oppfordres til å ta smarte valg på sin gård.
- Det vurderes fullfinansiering av forskningsprosjekt innen klima og miljø, særlig innen avl på produksjonsdyr
- Det oppfordres til å bygge driftsbygninger i tre.

Besøksadresse

Landbrukets Hus
Hollendergata 5
0190 Oslo
3. etasje

Postadresse

Norges Bygdeungdomslag
PB. 9377, Grønland
0135 Oslo

E-post: hei@nbu.no
Tlf.: 22 05 48 00

www.nbu.no

- Satsing på biokull i jord videreføres og gjøres mer allment tilgjengelig.
- Det satses på kraftfôr basert på norske ressurser og enda høyere norskandel i fôret til norske husdyr.
- Klimasmarte investeringer prioriteres når IBU-midlene skal fordeles.
- Det vurderes å gi investeringsstøtte til vanningsanlegg.
- Styrke kulturlandskapstilskuddet og satsingen på utmarksbeite og seterdrift i de soner det er mulig for å øke norskandelen i foret, og for å bedre utnytte de ressursene som finnes i fjell, dal- og fjordstrøk.

Besøksadresse

Landbrukets Hus
Hollendergata 5
0190 Oslo
3. etasje

Postadresse

Norges Bygdeungdomslag
PB. 9377, Grønland
0135 Oslo

E-post: hei@nbu.no
Tlf.: 22 05 48 00

www.nbu.no